

Haapaveden kaupunki

Arviointikertomus 2022

SISÄLLYSLUETTELO

1.	PUHEENJOHTAJAN KATSAUS	3
2.	TARKASTUSLAUTAKUNNAN TOIMINTA	4
3.	EDELLISEN VUODEN ARVIOINTIKERTOMUKSEN JOHDOSTA TEHTYJEN TOIMENPITEIDEN ARVIOINTI	7
4.	TAVOITTEIDEN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI	9
	4.1 Strategiset tavoitteet	9
	4.2 Toiminnalliset tavoitteet	10
	4.3 Taloudelliset tavoitteet	14
	4.4 Investoinnit	15
5.	HENKILÖSTÖ	16
6.	KUNTAKONSERNIN TOTEUMA	17
7.	TALouden TASAPAINOTTAMISTOIMENPITEIDEN ARVIOINTI	18
8.	YHTEENVETO	18

1. PUHEENJOHTAJAN KATSAUS

Edellisinä vuosina alkanut muutosten tahti jatkui vahvana myös vuonna 2022.

Uusi koulu otettiin käyttöön vuoden alussa. Vuoden aikana valmistauduttiin vuoden lopussa tapahtuneeseen hyvinvointialueiden aloittamiseen. Ateria- ja puhdistuspalvelut ulkoistettiin Haapaveden kaupungin osaomistamalle yhtiölle. Lisäksi maatalousloimituksen toteuttaminen siirtyi Toholammin kunnalle. Nämä aiheuttivat työnantajan vaihtumisen lukuisilla työntekijöillä.

Yleismaailmallinen poliittinen tilanne kiihdytti vuoden inflaatiota ja aikaansai etenkin energiakustannusten kasvua.

Vuoden aikana kaupungin strategia uudistettiin ja kiinteistöstrategia valmisteltiin, mikä oli valtuuston hyväksyttävänä alkuvuodesta 2023.

Työllisyyden kehitykseen ja tämän aikaansaamaan verotulokehitykseen voi olla tyytyväinen, kaupungin tuloksen alijäämäisyyteen ei niinkään. Konsernitase kääntyi tilinpäätöksessä alijäämäiseksi, mihin tulee kiinnittää huomioita kuluvan ja tulevien vuosien aikana. Tämä on tärkeä asia, jotta kaupungin taloudenpitoon saadaan tarvittava liikkumavaraa.

Useissa puheenvuoroissa on peräänkuulutettu asuntorakentamisen vauhdittamista niin omakotitalojen, kuin vuokra-asuntojen osalta. Asuntopolitiikalla ja hyvillä vapaa-ajan harrastusmahdollisuuksilla vaikutetaan merkittävästi niin tulomuuton mahdollisuuksiin, kuin myös ehkäistään lähtömuuttoa monien muiden tekijöiden ohella.

Vuosi 2022 oli toinen toimintavuosi kuluvalle valtuustokaudella, joten toiminta on vakiintunut valtuustokaudella aloittaneillekin luottamushenkilöille. Tarkastuslautakunnalle tämä kertomus on toinen tällä kaudella.

Lautakunta piti edellisvuoden tapaan kuusi kokousta. Lisäksi kokousta välillä pidettiin säännöllistä yhteydenpitoa esimerkiksi päätösten seuraamisessa ja kokousten suunnittelussa.

*Janne Mäkinen
tarkastuslautakunnan puheenjohtaja*

2. TARKASTUSLAUTAKUNNAN TOIMINTA

Tarkastuslautakunnan tehtävät on määritelty kuntalain 121 §:ssä.

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on:

- 1) valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat;
- 2) arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla;
- 3) arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää;
- 4) huolehtia kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta;
- 5) valvoa 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi;
- 6) valmistella kunnanhallitukselle esitys tehtäviään koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi sekä arvioinnin ja tarkastuksen talousarvioksi.

Jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, tarkastuslautakunnan on arvioitava talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman ja toimenpideohjelman riittävyttä.

Kaupunginvaltuusto valitsi 16.8.2021 vuosien 2021 – 2024 tarkastuslautakunnan jäseniksi ja varajäseniksi:
Vuonna 2022 kokoonpanossa ei tapahtunut muutoksia.

jäsen	varajäsen
Janne Mäkinen, pj	Helena Pitkälä
Leila Särkipaju, vpj.	Mervi Niemelä
Juha Karvonen, jäsen	Antti Pekkala
Tellervo Sirviö, jäsen	Tauno Hietasarka
Jarmo Viinala, jäsen	Paavo Törmälehto

Tarkastuslautakunta järjestäytyi 1.10.2021, ja se kokoontui vuonna 2022 kuusi kertaa, kolme keväällä ja samoin kolme kertaa syksyllä.

Tarkastuslautakunta on käsitellyt asiat puheenjohtajan selostuksen pohjalta ilman viranhaltijaesittelyä.

Tarkastuslautakunta tarkisti kokouksessaan 7.10.2022 lautakunnan jäsenten seurantavastuista hallintokunnittain ja ne ovat olleet seuraavat:

kaupunginhallitus	kaikki jäsenet
perusturvalautakunta:	Jarmo Viinala, Juha Karvonen ja Janne Mäkinen 1.1.2022 alkaen
ympäristöterveyslautakunta:	Leila Särkipaju
kasvatus- ja koulutuslautakunta:	Jarmo Viinala ja Tellervo Sirviö
hyvinvointilautakunta:	Leila Särkipaju ja Janne Mäkinen
Jokihelmen opiston johtokunta:	Tellervo Sirviö
tekninen lautakunta:	Janne Mäkinen ja Juha Karvonen
rakennus- ja ympäristölautakunta:	Leila Särkipaju

Esteellisyydet

Kukin lautakunnan jäsen ja varajäsen on arvioinut esteellisyyttään hallintolain 27 § - 29 §:n esteellisyyssäännösten mukaan, eikä hän ei ole osallistunut niiden toimielinten arviointiin, joiden jäsen tai varajäsen hän tai häneen hallintolaissa tarkoitettu läheinen on ollut valittuna.

Tarkastuslautakunnan jäsenten esteellisyydet:

Janne Mäkinen	kasvatus- ja koulutuslautakunta
Leila Särkipaju	perusturvalautakunta ja tekninen lautakunta, Haapaveden Energia ja Vesi Oy, Haapaveden Teollisuuskiinteistöt Oy
Juha Karvonen	kasvatus- ja koulutuslautakunta, hyvinvointilautakunta
Tellervo Sirviö	ei esteellisyyksiä
Jarmo Viinala	kaupunginhallituksen alainen maatalouden lomatoimi

Lautakunnan sihteeri

Tarkastuslautakunnan sihteerinä on toiminut Haapaveden kaupungin tietohallintosihteeri Tarja Pirkkalainen.

Tilintarkastaja

Tilintarkastuspalveluiden hankinta kaudelle 2021 – 2024 kilpailutettiin keväällä 2021. Kaupunginvaltuusto valitsi 24.5.2021 tilintarkastuspalveluiden tuottajaksi KPMG Oy Ab:n.

Vastuullisena tilintarkastajana on toiminut 17.1.2022 alkaen JHT, KHT Heidi Hyry, varatilintarkastajana JHT, KHT Tapio Raappana.

Tarkastuslautakunta on huolehtinut myös kaupungin tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta. Lautakunta on seurannut tilintarkastajan tarkastussuunnitelman toteutumista ja on tehnyt tarvittaessa esityksiä ulkoisen ja sisäisen valvonnan sekä arvioinnin yhteensovittamisesta ja tilintarkastuksen kehittämisestä. Tilintarkastaja on raportoinut tarkastushavainnoistaan tarkastuslautakunnalle.

Sidonnaisuuksien valvonta

Sidonnaisuuksien ilmoittamisesta säädetään kuntalaissa 410/2015. Kaupunginhallituksen sekä maankäyttö- ja rakennuslaissa tarkoitettuja tehtäviä hoitavan toimielimen jäsenten ja varajäsenten, valtuuston ja lautakunnan puheenjohtajien ja varapuheenjohtajien, kaupunginjohtajan, sekä kaupunginhallituksen ja lautakuntien esittelijöiden on tehtävä sidonnaisuusilmoitus johtotehtävistään sekä luottamustoimistaan elinkeinotoimintaa harjoittavissa yrityksissä ja muissa yhteisöissä, merkittävästä varallisuudestaan sekä muistakin sidonnaisuuksista, joilla voi olla merkitystä luottamus- ja virkatehtävien hoitamisessa. Ilmoitus tulee tehdä kaikkien ilmoitusvelvollisten, vaikka ei olisi mitään erikseen ilmoitettavaa.

Tarkastuslautakunnan tehtäviin kuuluu valvoa sidonnaisuuksien ilmoitusvelvollisuuden noudattamista. Lautakunta käsitteli sidonnaisuusilmoitusten raportointia useita kertoja vuoden 2022 aikana. Edellisen kerran valtuustolle saatettiin tieto sidonnaisuusilmoitusten valvonnasta 16.5.2022. Tämän jälkeen uusia ilmoituksia tai aikaisempien ilmoitusten päivityksiä on käsitelty tarkastuslautakunnassa 13.12.2022, 27.2.2023 ja 15.5.2023.

Sidonnaisuusilmoitukset on pääosin tehty asianmukaisesti ja määräajassa. Valitettavasti kaikilta ilmoitusvelvollisilta ei ole saatu sidonnaisuusilmoitusta lainkaan useista muistutuksi huolimatta. Lautakunta korostaa, että sidonnaisuusilmoituksen tekeminen on säädetty velvollisuudeksi määrättyjen luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden. Lautakunta lausuu, että kunkin luottamushenkilön ja viranhaltijan tulee tehdä tämä oma-aloitteisesti ja määräajassa. Jotta ilmoitukset tulevat kaikkien ilmoitusvelvollisten tehdyksi, tarkastuslautakunta ehdottaa, että kunkin valtuustoryhmän tulee koordinoida jäseniään sidonnaisuusilmoitusvelvollisuuden täyttämiseksi.

3. EDELLISEN VUODEN ARVIOINTIKERTOMUKSEN JOHDOSTA TEHTYJEN TOIMENPITEIDEN ARVIOINTI

Tarkastuslautakunnan hyväksymä arviointikertomus vuodelta 2021 annettiin tiedoksi kaupunginvaltuustolle 16.5.2022 ja saatettiin kaupunginhallitukselle toimenpiteitä varten.

Kaupungin toiminta- ja talouskehityksen arvioinnissa tulee huomioida sosiaali-, terveys- ja pelastuspalveluiden siirtyminen hyvinvointialueille vuoden 2023 alusta alkaen. Muutos on oleellinen kaupungin palveluiden järjestämiseen ja tuotantoon. Lisäksi muutoksia on tapahtumassa maatalouslomituksen järjestämiseen ja mahdollisesti ruoka- ja puhdistuspalveluihin. Tarkastuslautakunta toteaa, että muutostilanteessa talouden hallintaa on tarpeen seurata huolellisesti, jotta talouden tasapainottamistoimenpiteiden seurantaan ja vaikutusten arviointiin voidaan varata riittävät voimavarat, jotta talous saadaan tasapainoon riittävän ajoissa.

Kaupunginhallitus on käsitellyt ja antanut vastineen kokouksessaan 26.9.2022. Kaupunginhallituksen vastine on käsitelty tarkastuslautakunnassa 7.10.2022 ja annettu tiedoksi kaupunginvaltuustolle 18.10.2022.

Merkittävät koronatukipaketit puskuroivat Haapaveden kaupungin tulosta vuonna 2020, jolloin tehtiin 1,87 miljoonan euron ylijäämäinen tulos, taseen kertyneen ylijäämän noustessa 4,94 miljoonaan euroon. Tulos vuodelta 2021 olikin 1,647 miljoonaa euroa alijäämäinen. Myöskin vuosikate oli negatiivinen, joka osoittaa, ettei talous ole terveellä pohjalla. Taseen kertynyt ylijäämä putosi vertailuvuodesta näin ollen 3,29 miljoonaan euroon. Myös vuoden 2022 odotetaan olevan alijäämäinen, mikä sulattaa entisestään taseen ylijäämää.

Talousarvio vuodelle 2023 laaditaan siten, että tulot ja menot saadaan tasapainoon. Vuonna 2023 sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen tehtävät siirretään hyvinvointialueille ja siinä samalla myös kaupungin ruoka- ja puhdistuspalvelut yhtiöitetään. Haapaveden lomituspalveluiden paikallisyksikkö siirtyy Toholammille vuonna 2023. Näin ollen Haapaveden kaupungin tulot että menot pienenevät merkittävästi toimintakatteen pienentyessä yli puolella. Toimintakatteen lisäksi tuloslaskelmaosion valtionosuudet ja verokertymä pienenevät merkittävästi sote-uudistuksen myötä niitä vastaavan rahoituksen siirtyessä valtiolle. Kuntaliitto päivittää valtionosuuksien ja verotulojen ennusteita, jotka toimivat talousarvion pohjana. Tuloveroprosentti on määritelty vuodelle 2023 laskevan nykyisestä 22,00 prosentista 9,36 prosenttiin ja kokonaisverotulot ilman mahdollisia tuulivoimaan liittyviä kiinteistöverotuloja puolittuvat vuoden 2022 arvioon nähden. Tulevien valtionosuuksien määrään vaikuttaa olennaisesti sote-kustannusten toteutuminen vuosien 2021-2022 aikana ja seuraavalle vuodelle odotettavissa olevat valtionosuudet arvioidaan laskevan tämän vuoden suuruudesta jopa reilut 60 prosenttia.

Perusturvamenojen kasvupaine, joka on ollut seurausta vanhenevan väestön kasvavasta hoito- ja hoivapalvelujen tarpeesta, helpottuu sote-uudistuksen myötä, samoin näihin menoihin liittyvä epävarmuus tarkasteluvuoden sairastavuuteen liittyen. Sote-uudistus ei kuitenkaan korjaa talouden rakenteellista epätasapainoa, koska tulorahoitusta valtiolta sopeutetaan linjassa lähteviin menoihin. Tästä johtuen kaupungin tulee löytää tuottavuuden ja tehokkuuden näkökulmasta myös uusia toimintatapoja, jotta tulot riittävät uudistuksen jälkeen entistä vahvemmin nuorien ikäluokkien palveluihin, kuten varhaiskasvatukseen ja koulutukseen sekä elinkeinoelämän kehittämiseen.

Kulurakennetta tulee tarkastella kriittisesti uuden organisaation näkökulmasta ja varmistaa, että nykyiset prosessit ja resurssit vastaavat uutta tilannetta vuodesta 2023 eteenpäin. Talouden tasapainottamisessa kulurakenteen lisäksi myös tulovirtojen positiiviseen kierteeseen tulisi panostaa, jotta ”hyvä” saadaan kiertämään. Positiivinen työllisyyskehitys on näkynyt verokertymän lisäyksenä ja tuulivoimaan liittyvät kiinteistöverot voivat toteutuessaan tuoda kaupungille arvion mukaan 263 000 euron vuosittaiset tulot Hankilannevan ja Keson alueilta vuoden 2023 aikana.

Talouden taantumanäkymät lisäävät riskiä kaupungin yritysten kasvu- ja työllisyyskehityksen positiivisille näkymille. Kaupungin taloutta seurataan ajantasaisesti ja menoja tulee sopeuttaa tuloja vastaavaksi tasapainon saavuttamiseksi. Kaupungin kassavirtaa seurataan viikoittain päivittämällä likviditeettiennustetta, joka pitää sisällään seuraavan kvartaalin arvioidut meno- ja tulovirrat viikkotasolla. Konserniyhtiöiden tilannetta seurataan myös ajantasaisesti niin talouden kuin toiminnan näkökulmista ja konserniohjausryhmä kokoontuu kvartaaleittain.

4. TAVOITTEIDEN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI

4.1 Strategiset tavoitteet

Haapaveden kaupunginvaltuusto on hyväksynyt nykyisen strategian loppuvuodesta 2018 ja se on voimassa vielä tarkasteluvuoden 2022. Talousarviossa 2022 on esitetty strategiasta johdetut tavoitteet, joiden toteutumisen arviointia on tehty mahdollisuuksien mukaan ao. toimialan tarkastelun yhteydessä.

Haapaveden kaupunginvaltuusto on hyväksynyt nykyisen strategian loppuvuodesta 2022 ja se on voimassa vielä vuoteen 2025, minkä toteutumista arvioidaan vuoden 2023 arviointikertomuksessa.

Strategisten tavoitteiden toteutuminen on esitetty kaupungin tilinpäätösasiakirjan sivulla 45, luvussa 6.1.

Kaupungin talous pidetään sellaisessa kunnossa, että kaupungin itsemääräämisoikeus

- Asukasmäärän laskua ei ole saatu pysäytettyä.

Vuosikate on positiivinen;

- Kaupungin vuosikate oli 0,803 miljoonaa euroa positiivinen.

Vuosikate riittää investointeihin;

- Kaupungin vuosikate ei riitä kattamaan investointimenoja, jotka olivat tilikauden 2022 osalta rahoitusosuudet huomioituna 4,297 miljoonaa euroa.

Talouden tasapainotuksella pyritään siihen, ettei velkaantuminen lisäänn;

- Kaupungin suhteellinen velkaantumisaste oli 73,95 %, kun vuoden 2021 lopussa se oli 74,22 %
- Vieraan pääoman suhde käyttötuloihin on hieman parantunut vertailuvuodesta.

Uudistuvasta energiasta tulee vahvuustekijä ja kaupunki on vahvasti mukana biotaloushankkeissa;

- Hankilannevan ja Keson tuulivoimapuistot käytössä, ja Piipsannevan ja Puutiosaaren puistot kaavoitettu.
- NordFuel Oy:n puuraaka-aineesta liikennekäyttöön tarkoitettua etanolia tuottavan modernin biojalostamon rakentamista on myös edistetty vuoden 2022 aikana ja biojalostamo tulisi Haapavedellä sijaitsevan Kanteleen Voima Oy:n lauhdevoimalan yhteyteen.

Kaupunki tiedottaa aktiivisesti kuntalaisia korostaen avointa ja ennakoivaa viestintää.

- Toteutettu

Tarkastuslautakunta lausuu, että kunkin vuoden toimintasuunnitelmassa ja talousarviossa tulee määritellä tavoitteet kyseiselle suunnitteluvuodelle, millä tavoitteilla kaupungin strategiaa toteutetaan ja varata näiden tavoitteiden toteuttamiselle toiminnalliset ja taloudelliset voimavarat.

4.2 Toiminnalliset tavoitteet

Tarkastuslautakunnan arvioinnin painopistealueena vuoden 2022 arviointityössä ovat olleet perusturvalautakunta ja ympäristöterveyslautakunta toimintojen muuttuessa vuodesta 2023 alkaen. Lisäksi tarkastuslautakunta on kuullut hyvinvointilautakunnan viranhaltijoita.

Perusturvalautakunta

Talousarvio:

Sosiaali- ja terveystieteiden Helmen sekä Ympäristöpalvelut Helmen tehtävänä on tuottaa lakisääteiset palvelut sekä viranomaistehtävät yhteistoimintasopimuksien mukaisesti. Sosiaali- ja terveystieteiden Helmeen kuuluvat Haapaveden kaupunki ja Pyhännän kunta. Sosiaali- ja terveystieteiden Helmi tuottaa Haapaveden kaupungille ja Pyhännän kunnalle yhteistoimintasopimuksen mukaisesti kaikki terveyden- ja sosiaalihuollon lakisääteiset palvelut Haapaveden kaupungin toimiessa vastuukuntana. Ympäristöpalvelut Helmi tuottaa alueen ympäristöterveydenhuollon ja osittain myös ympäristönsuojelun viranomaispalvelut Haapaveden, Oulaisten, Pyhännän, Siikalatvan ja Raahen kaupungin Vihannin kaupunginosalle. Kuntien välinen yhteistyö on toteutettu vastuukuntamallilla, jossa Haapaveden kaupunki toimii vastuukuntana. Kuntien kesken käydään vuosittain yhteistoimintasopimuksen mukaiset neuvottelut toiminta- ja taloussuunnitelmasta sekä rakenteellisista ratkaisuista. Neuvottelujen tuloksena laaditaan palvelusuunnitelma tulevalle vuodelle.

Sosiaali- ja terveystieteiden Helmen viimeisen vuoden toiminnassa näkyy jo vahvasti siirtyminen hyvinvointialueelle. Investointeihin ei ole varattu lainkaan määrärahaa, ei myöskään projekteihin. Tulevaisuuden sotekeskus-hanke jatkuu vuonna 2022 uudella rahoituksella, jossa ei ole omarahoitusosuutta. Sosiaali- ja terveystieteiden Helimestä osallistuu henkilökuntaa aktiivisesti hyvinvointialueen valmisteluun.

Tilinpäätös:

Perusturvalautakunnan talousarvio lisätalousarviolla lisättyä oli 28 749 t€ ja toteutuma 29 156 t€, toteutumaprosentin ollessa 101,42 %.

Vuodelle 2022 kohdistuvia koronavaltionosuuskorvauksia saatiin yhteensä 728 841 €. Covid19-pandemian aiheuttamiin kustannuksiin ei ollut sovitusti varauduttu talousarviossa.

Kokonaisuutena perusturvan henkilöstökustannukset toteutuivat suunnitellusti. Yksiköittäin on isoja eroja. Joidenkin yksiköiden palkkakustannuksissa näkyvät henkilökunnalle rahana maksetut lisätyöt, joita ei lain mukaan voinut siirtää hyvinvointialueelle. Kolmivuorotyön yksiköissä on henkilöstökustannuksissa ylityksiä erityisesti sijaisten palkkakustannuksissa sekä erilliskorvauksissa. Palvelujen ostoissa ylitykset johtuvat pääosin asiakaspalvelujen ostoista (lasten- ja nuorten huolto, erikoissairaanhoido, mielenterveys -, sos.huollon ja vammaispalvelujen asumispalvelut) sekä henkilöstöpalvelujen ostoista (lääkäripalvelu ja kotihoidon sekä asumispalvelujen hoitajapalvelu). Aineiden ja tarvikkeiden osalta suurimmat ylitykset tulevat hoitotarvike- ja lääkekustannusten ylityksistä.

Terveyspalvelut

Talousarvio oli 4 098 t€ ja toteutuma 3 735 t€. Talousarvio alittui 363 t€, toteutumaprosentin ollessa 91,15. Oman toiminnan tulokertymä on ollut arvioitua suurempi. Ylitystä on asiakkaille jaettavissa hoitotarvikkeissa johtuen asiakkaiden palvelutarpeesta.

Terveyspalvelujen kokonaisuus on alittunut. Tulokertymä on ennakoitua suurempi sekä vastaanoton että hammashuollon tulojen osalta. Myös myyntituottoja kunnilta on tullut arvioitua enemmän, samoin lääkäreiden koulutuskorvauksia. Vastaanoton ostopalvelut ylittivät lääkäri työvoiman ostojen vuoksi. Asiakkaille jaettavat hoitotarvikkeet ylittivät jälleen molempien kuntien osalta, johtuen asiakasmäärän kasvusta ja kalliista hoitotarvikkeista.

Erikoissairaanhoido on ylittynyt pääosin PPSHP:n alijäämämaksusta sekä kalliiden hoitojen tasausrahastomaksusta johtuen, joka Haapaveden osalta on 247 396 ja Pyhännän osalta 73 872 €. Sairaanhoidopiirin alijäämän palautus oli arvioitua pienempi ja yhteensä 69 931 euroa Haapaveden osalta. Varsinainen potilaiden tarvitsema erikoissairaanhoido on toteutunut lähes suunnitellusti.

Hoito- ja hoivapalvelut

Talousarvio oli 7 627 t€ ja se toteutui 7 845 t€:lla, toteutumaprosentin ollessa 102,85 %. Talousarvio ylittyi 217 t€:lla.

Tulot toteutuivat hyvin, joskin tuloja olisi tullut enemmän, mikäli korona ei olisi sulkenut/rajoittanut toimintoja. Kotihoitojen käyntimäärät toteutuivat suunnitellusti. Päiväkeskustoiminta kärsi koronasuluista. Tukipalvelujen asiakasmäärä alittui. Hoitotarvikeasiakkaita suunniteltua vähemmän. Omaishoidontukea saivat kaikki omaishoidontuen perusteet täyttävät. Kotisairaala tehosti toimintaa paljon ja kotisairaala pääsi valtakunnalliseen palliatiivisen hoidon hankkeeseen, jota PPSHP veti. Menoissa näkyvät selvästi pandemian tuomat haasteet henkilöstömenoissa ja erityisesti kolmivuorotyöyksiköissä.

Sijaisia on jouduttu käyttämään paljon, ja saatavuusongelmissa turvauduttiin myös ostopalveluihin henkilökunnan saamiseksi. Erilliskorvauksia on jouduttu maksamaan poikkeuksellisen paljon henkilöstön saatavuusongelmista johtuen. Vuoden 2022 oli useita ylityö- ja vuoronvaihtokieltoja, joka lisäsi henkilöstön käytön haasteita, myös hälytyskorvauksiin tuli merkittävä muutos vuoden aikana. Palveluiden hankinnoissa autojen käyttökulut ja kuljetuskustannukset kasvoivat öljyn hinnan nousun myötä. Lääkekustannuksien nousu ja hoitotarvikemenot olivat myös merkittäviä, johtuen koronasta ja osittain myös paremmista hoitokeinoista, jotka toisaalta vähensivät ostettujen vuodeosastopäivien määrää.

Haapaveden arviointi- ja kuntoutusyksikkö sekä kotisairaala ovat toimineet malliyksiköinä Pohteen toimintoja kehitettäessä. Ympäri vuorokautisissa yksiköissä asiakkaiden sisäänottoa supistettiin, joka on myös Pohteen merkittävä tavoite vuoteen 2025 mennessä. Ympäri vuorokautisen asumisen peittävyys on valtakunnan keskiarvoon nähden vielä liian korkea, mutta parempaan suuntaan mennään kaiken aikaa. RAI-arvioinnin käyttöä on laajennettu ja tehostettu, mikä vastaa 1.4.2023 voimaan astuvan lain vaatimuksiin.

Perhe- ja sosiaalipalvelujen talousarvio oli 7 583 t€ ja se toteutui 7 914 t€:lla, toteumaprosentin ollessa 104,36 %. Talousarvio ylittyi 331 t€:lla.

Aikuissosiaalityössä asiakkaan muuttokustannukset ja tukiasuminen lisäävät kustannuksia. Sosiaalihuoltolain mukaista palveluasumista tarvittu ennakoitua enemmän. Lasten ja nuorten huollossa uusia sijoituksia vuoden aikana. Avohuollon tukipalvelut, kuten tukihenkilötoiminta ja tukiperhetoiminta lisääntyneet, näillä pysytty välttämään siirtyminen raskaampiin palveluihin. Lasten ja jälkihuolto nuorten harrastustoimintaa tuettu enemmän. Jälkihuolto nuorten taloudellinen tuki lisääntynyt. Asiantuntijapalveluissa ylitys johtuen lakimiespalvelujen lisääntyvistä tarpeista. Lastenvalvojalla käräjäoikeuden päätöksen mukaisesti tehostetut ja tuetut lasten tapaamiset ostopalveluna sekä palveluntuottajan matkakustannukset ylittivät budjetoidusta. Mielenterveysasumispalvelut ostopalveluina ylittyy budjetoidusta, vuoden aikana tullut lisää asiakkaita ja palveluntuottajien hinnankorotukset vaikuttavat kustannuksia lisäävästi. Uuden IT-ohjelmiston käyttöönotto ja Kanta-palveluihin liittyvät tehtävät ylittivät budjetoidusta kaikissa sosiaalipalvelujen yksiköissä.

Ympäristöterveyslautakunta

Ympäristöpalvelut Helmen tehtävänä on tuottaa ympäristöterveydenhuollon palvelut Haapaveden, Oulaisten, Siikalatvan ja Pyhännän kuntiin sekä erillisellä sopimuksella eläinlääkintähuollon tehtävät Raahen kaupungin Vihannin kylään. Ympäristönsuojelun toimialan viranomaispalvelut tuotetaan edelleen Haapaveden kaupungin ja Pyhännän kunnan alueelle.

Eläinlääkäreiden toimipisteitä (vastaanottoiloja) on kolme, jotka sijaitsevat Haapavedellä, Oulaisissa ja Siikalatvalla Kestilässä. Eläinlääkintähuolto tuottaa eläinlääkäripalvelut hyöty- ja pieneläinten omistajille, tuotantotila- ja eläinsuojelutarkastukset sekä muut lakisääteiset tehtävät. Pieneläinvastaanotosta peritään klinikkamaksu.

Elintarvike-, terveydensuojelu- ja tupakkalakien mukaisien viranomaistehtävien tarkoituksena on ennalta ehkäistä elintarvike- ja vesiperäisten epidemioiden sekä tapaturmien esiintyminen valtakunnallisen normiohjauksen mukaisesti. Säännöllisen valvontasuunnitelman mukaisen valvonnan lisäksi erityisesti asunnon- ja kosteusvauriotarkastukset työllistävät edelleen etenkin talvijaksolla. Valvonnassa panostetaan erityisesti puhtaan veden ja suuririskisten elintarvikevalvontakohteiden sekä lasten- ja nuorten oppimisympäristöjen valvontaan. Valvontasuunnitelman mukaisesta valvonnasta sekä luvista peritään ympäristöterveyslautakunnan vahvistaman taksan mukainen maksu.

Ympäristönsuojelun toimialan palveluita ovat maa-aines- ja ympäristöluvat, meluun liittyvät päätökset, jätehuollon ja jätevesien valvonta sekä lakisääteiset muut tehtävät. Ympäristönsuojelun toimialan päätöksistä peritään ympäristöterveyslautakunnan vahvistaman taksan mukainen maksu. Ympäristöpalvelut Helmi tuottaa ympäristönsuojelun palvelut Haapaveden ja Pyhännän kuntiin.

Lakisääteisiä tehtäviä painotetaan vuosittainen eri tehtäväkokonaisuuksissa ministeriöiden ja keskusvirastojen sekä aluehallintoviraston normiohjauksen mukaan. Valtio ohjaa säännöllistä valvontaa valvontasuunnitelmalla sekä tekemällä valvonnan toimivuuden tarkastuksia.

Toiminta-alueen väestöpohja on noin 23 500 asukasta. Tehtävät ovat lakisääteisiä viranomaistehtäviä. Hallintokuntana on Haapaveden kaupunki. Ohjaavana hallintoelimenä toimii alueellinen neuvottelukunta ja toimialan asioista päättää alueellinen ympäristöterveyslautakunta. Valvonnan (ympäristötarkastajat, ympäristösihteeri, valvontaeläinlääkäri, ympäristöpalvelupäällikkö) toimipisteitä on kolme, jotka sijaitsevat Haapavedellä, Oulaisissa ja Siikalatvalla Pulkkilassa. Ympäristöpalvelut Helmen hallinnon toimipiste sijaitsee Haapaveden

Tilinpäätös

Ympäristöterveyslautakunnan talousarvio oli 317 t€ ja se toteutui 282 t€:lla, toteumaprosentin ollessa 89,11 %. Talousarvio alittui 35 t€:lla.

Tulot olivat kertomusvuonna arvioitua suuremmat ja vaikuttivat nettomenoihin. Tuloja selittävät vuoden 2022 alusta käyttöön otettu perusmaksu, valvonnan lisääntyminen koronan jälkeen sekä lupa- ja ilmoitusprosessien lisääntyminen.

Ympäristöpalvelut Helmen viranhaltijoina toimivat praktikkoeläinlääkärit, ympäristöterveystarkastajat, ympäristötarkastaja, valvontaeläinlääkärit ja ympäristöjohtaja. Toimisto- ja hallintopalvelut hankitaan kaupungin keskushallinnosta. Valvontahenkilöstön toimipaikkoja on kolme, jotka sijaitsevat Haapavedellä, Oulaisissa ja Siikalatvalla. Eläinlääkäreiden vastaanottoja on kolme, jotka sijaitsevat Haapavedellä, Oulaisissa ja Siikalatvalla. Vastaanotoilla voidaan hoitaa pieneläimiä peruseläinlääkäripalveluiden mukaisessa laajuudessa.

4.3 Taloudelliset tavoitteet

Tavoitteena on ollut, että kaupungin talous säilyy hyvässä kunnossa ja vuosikate positiivisena.

Tulos- ja rahoituslaskelman tunnusluvut	2022	2021	2020	2019
Vuosikate	802 769	-479 490	3 234 922	990 664
Vuosikate euroa/asukas	122,00	-72,00	485,00	146,50
Poistot	1,456 M€	1,167 M€	1,41 M€	1,67 M€
Vuosikate % poistoista	55,12	-41,07	237,80	63,33
Investointien tulorahoitus %	18,68	-7,23	41,82	112,63
Kassan riittävyys, pv	45	47	45	45

Vuosikate on parantunut edellisestä tilinpäätöksestä ja on nyt kylläkin positiivinen, mutta ei riitä kattamaan poistojen määrää. Poistoihin suhteutettuna vuosikate on myös parantunut edellisestä vuodesta.

Tulorahoitus on riittävä, jos vuosikate on vähintään poistojen suuruinen. Vuosikate/poistot on parantunut edellisestä tilinpäätöksestä, eikä se riitä edelleenkaan poistojen kattamiseen. Investointien tulorahoitus kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella. Uusi kouluinvestointi on rahoitettu pääosin lainarahoituksella, joten investointien tulorahoitus on negatiivinen, mutta kassan riittävyys on pysynyt edellisvuoden tasolla. Kokonaisuutena talous on pysynyt tunnuslukujen valossa edellisen vuoden tasolla.

Seuraavassa taulukossa on esitetty taseen keskeisimmät tunnusluvut.

Taseen tunnusluvut	2022	2021	2020	2019
Omavaraisuus %	25,50	27,63	33,10	34,19
Suht.velkaantuneisuus %	73,95	74,22	63,42	57,88
Kertynyt yli/alijäämä €/asukas	379,00	498,00	740,00	453,00
Lainat/asukas	6448	5964	4684	4056

Tavoitteena oli talouden tasapainotuksella päästä siihen, että velkaantuminen pysähtyy. Kaupungin suhteellinen velkaantumisaste vuonna 2022 73,95 % suluissa edellisen vuoden vastaava luku (63,42 %). Suhde on heikentynyt 10,5 %-yksikköä.

Konsernilainakanta on 8.769 euroa/asukas (2021 TP 7.962 euroa/asukas)
Peruskunnan vieras pääoma oli 52,9 milj. euroa (49,5)
Konsernissa vastaavat luvut olivat 74,0 milj. euroa (68,2)

Kaupungin tilinpäätöksessä 2022 vuodelta sivulla 67 alkaen on esitetty yhteenveto määrärahojen toteutumisesta sitovuustasolla.

Tarkastuslautakunta kiinnittää erityistä huomiota alhaiseen omavaraisuusasteeseen. Alle 50 % omavaraisuusaste tarkoittaa kuntataloudessa olennaista velkarasitetta. Pidämme huolestuttavana pitkään jatkunutta korkeaa suhteellista velkaantuneisuutta.

4.4 Investoinnit

Talousarviossa oli investointeihin varattu nettona 4,2 milj. euroa ja niihin käytettiin 4,5 milj. euroa. Vuoden 2022 suurimpia investointeja oli jo edellisenä vuotena aloitettu uusi koulu 3,5 milj. euroa (TA 3,1 milj. euroa)

Kokonaisuutena investointitarpeisiin on suhtauduttu tiukemmin. Uusi koulu piti valmistua vuoden 2021 loppuun mennessä, mutta osa investoinnista siirtyi vuodelle 2022. Tarkastuslautakunta huomioi arviossaan, että uuden koulun kokonaisrakennusurakka on toteutunut pääosin alkuperäisen budjetin mukaan.

5. HENKILÖSTÖ

Haapaveden kaupungin kuluksi kirjatut palkat vuonna 2022 olivat 26,5 miljoonaa euroa (ed. vuonna 25,3 miljoonaa euroa). Henkilöstökustannukset yhteensä olivat vastaavasti 33,0 miljoonaa euroa (31,9 miljoonaa euroa). Henkilöstökulut ovat kasvaneet noin 1,1 miljoonaa euroa.

Henkilöstökulujen osuus kaikista toimintakuluista on 47 %. Kaupungin palveluksessa oli 734 henkilöä ja koko konsernissa 740 henkilöä. Henkilöstömäärä väheni 12 henkilöllä edellisvuodesta ja koko konsernin henkilöstö määrä väheni 13 henkilöllä.

Henkilöstön lukumäärä	2022	2021	2020	2019
Haapaveden kaupunki	734	746	733	739
Haapaveden Energia Oy	0	1	1	0,5
Haapaveden Vesi Oy	0	5	5	5
Haapaveden Energia ja Vesi Oy	5	0	0	0
Koy Haapa-Asumnot	0,5	0,5	0	0
Haapaveden Teollisuuskiinteistöt Oy	0,5	0,5	0	0
Yhteensä	740,0	753,0	739,5	745,5

Henkilöstöä koskevat tavoitteet ovat muun muassa:

- Henkilöstön työterveyshuoltoon panostetaan edelleen, jotta sairaspöissaolujen kasvutrendi on laskeva jatkossakin.

Sairaspöissalolien määrä palasi koronaa edeltäneelle tasolla ja kasvoi 2017 päivällä ollen yhteensä 13 541 päivää vuonna 2022. Nousua on ollut 17,5 % edelliseen vuoteen verrattuna.

Tarkastuslautakunta ei pidä hyvänä kehityksenä sairaspöissalolien kasvua. Edellisessä arviointikertomuksessa asiasta lausuttiin seuraavaa: ”Kaupungin henkilöstön työhyvinvoinnin parantamiseen ja työssä jaksamiseen tulee kiinnittää entistä enemmän huomiota. Hyvinvoivat työntekijät viestivät työyhteisöstä myönteisesti myös ulospäin. Tämän vuoksi on tärkeää selvittää mitkä seikat heikentävät työssä jaksamista, viihtyvyyttä ja sitä kautta työntekijöiden pysyvyyttä.”

6. KUNTAKONSERNIN TOTEUMA

Kuntakonsernin toteumaa on havainnollistettu seuraavilla tunnusluvuilla:

Konsernin tunnusluvut	TP 2022	TP 2021	TP 2020
Konsernin toimintatuotot/ toimintamenot %	41,99 %	41,75 %	47,14 %
Konsernin vuosikate % poistoista	70,03 %	61,65 %	167,43
Konsernin omavaraisuusaste %	18,44	20,77	24,80
Kons. suhteellinen velkaantuneisuus %	80,33	78,60	68,50
Konsernin korolliset lainat/asukas	8 769	7 962	6 459
Kertynyt yli-/alijäämä/asukas	-65	133	

Kaupungin tilinpäätöksen mukaan Haapaveden kaupungin konsernihojaus perustuu 16.8.2021 uudistettuun konsernihojeseen. Konsernia johdetaan valtuuston asettamien tavoitteiden saavuttamiseksi. Konsernitalouden seuraamista ja toiminnan tarkastelua on tiivistetty vuoden 2021 alusta lähtien konsernihojausryhmän koontuessa kvartaaleittain. Konsernirakennetta yksinkertaistamalla synergiahyötyjen maksimointia on tavoitteena lisätä. Kaupunginhallitus toimii osaltaan konsernin johdossa ja tarkastuslautakunta arvioi tavoitteiden toteutumista. Vuoden 2021 talousarviossa on asetettu tavoitteet konserniyhtiöille.

Vuoden 2022 on toteutettu toteuttamassa Haapaveden Energian ja Veden sulautuminen ja purettu yhtiönä Kiinteistö Oy Kotihaka.

Kaupungin täysin omistamien tytäryhtiöiden tulos vaihteli toimialoittain vertailuvuoteen nähden. Konsernin tilikauden 2022 tilikauden tulos oli 1,188 miljoonaa euroa alijäämäinen, jonka seurauksena konsernin kertynyt ylijäämää kääntyi alijäämäksi, jota oli yhteensä noin 432000 euroa.

Rakenteellisia muutoksia tulee myös jatkossa toteuttaa, jotta konsernin kokonaiskehitys on kestäväällä pohjalla ja suunnitelmavuosien 2022-2024 osalta on mahdollisuudet ylijäämäiseen taloudelliseen tulokseen. Kokonaisuudessaan konserniyhtiöiden tilanne tulevaisuudessaan vaatii entistä herkempää reagoimista toimintaympäristön muutoksiin, sillä hyvinvointialuemuutoksen kautta niiden rooli tulee korostumaan entisestään osana kaupungin toimintoja.

Tytäryhteisöjen tulokset ovat olleet lähellä nollatulosta tai alijäämäisiä. Osalla tytäryhtiöistä tappiota kertyy vuodesta toiseen. Tarkastuslautakunta arvioi, että kaupunginhallituksen tulee konsernihojauksella pyrkiä vaikuttamaan tappiokierteen katkaisemiseksi.

7. TALouden TASAPAINOTTAMISTOIMENPITEIDEN ARVIOINTI

Jos kaupungin taseessa on kattamatonta alijäämää, tarkastuslautakunnan on arvioidava talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman ja toimenpideohjelman riittävyttä.

Jos kaupungin taseessa on kattamatonta alijäämää, tarkastuslautakunnan on arvioidava talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman ja toimenpideohjelman riittävyttä.

Haapaveden kaupungin tilinpäätöksessä on vuodelta 2022 alijäämä on 654 000 euroa ja kertynyttä ylijäämää 2,5 miljoonaa euroa. Konsernin osalta vastaavat luvut ovat tilikaudelta 2022 alijäämää 1,2 miljoonaa euroa ja kertynyttä alijäämää 432 tuhatta euroa.

Haapaveden kaupungilla ei ole tällä hetkellä alijäämän kattamisvelvoitetta.

8. YHTEENVETO

Tarkastuslautakunta on arviointikertomuksessa merkinnyt **lihavoituna** ne kohdat, joihin erityisesti tulee ottaa kantaa ja ryhtyä tarvittaviin toimenpiteisiin. Tarkastuslautakunta edellyttää, että kaupunginhallitus antaa selvityksen arviointikertomuksessa esitettyihin havaintoihin valtuustolle ja tarkastuslautakunnalle lokakuun alkuun mennessä, **mihin toimenpiteisiin se on ryhtynyt tarkastuslautakunnan esittämistä toimenpiteistä.**

Kaupungin tilikauden alijäämä on noin 654 tuhatta euroa, minkä kaupunginhallitus esittää siirrettäväksi omaan pääomaan. Konsernin tilikauden 2022 alijäämä on 1,2 milj. euroa ja konsernitaseessa on alijäämää tilikauden 2022 tuloksen siirron jälkeen 0,432 milj. euroa. **Huomioitavaa on, että talouden tasapainoisen tuloksen kertymiseen on kiinnitettävä erityistä huomiota tulevina vuosina joko tuloja lisäävästi tai menoja vähentämällä tai näiden molempien yhteisvaikutusta. Tästä tarkastuslautakunta lausui jo edellisessä arviointikertomuksessaan. Kaupungin strategisissa tavoitteissa on pitää talous sellaisessa kunnossa, että kaupungin itsemääräämis-oikeus säilytetään.**

Millä tavalla talouden tasapainoisuutta on seurattu ja onko seurantaa riittävästi resursoitu?

Tarkastuslautakunnan aikaisempien vuosien arviointikertomuksissa on kiinnitetty huomioita kaupungin avointen työpaikkojen rekrytointihaasteisiin.

Millä tavalla henkilöstön saatavuutta on edistetty ja pyritty näin vähentämään henkilöstön saatavuusongelmaa?

Kaupungin henkilöstön työhyvinvoinnin parantamiseen ja työssä jaksamiseen tulee kiinnittää entistä enemmän huomiota. Hyvinvoivat työntekijät viestivät työyhteisöstä myönteisesti myös ulospäin. Tämän vuoksi on tärkeää selvittää mitkä seikat heikentävät työssä jaksamista, viihtyvyyttä ja sitä kautta työntekijöiden pysyvyyttä.

Millä tavalla esihenkilötyössä on huomioitu työssä poissaolojen määrä ja millä tavalla työhyvinvointia on edistetty ja tehty ennaltaehkäiseviä toimenpiteitä?

Tarkastuslautakunta toteaa, että Haapaveden kaupunki ei ole pystynyt negatiivista väestönkehitystä pysäyttämään. Kaupungin asukasluku on laskenut 6 614 asukkaasta 6 605 asukkaaseen. Huomionarvoista on, että vuodesta 1994 lähtien Haapaveden asukasluku on vähentynyt 1 759 asukkaalla. Väestönkehitys on ollut yleisen kehityksen mukainen.

Tilinpäätöskirjassa todetaan: ”Haapaveden asukasluku on laskenut tasaisesti aina vuodesta 1990 lähtien. Väkiluku vuoden 2022 lopussa oli 6 605. Tilastokeskuksen arvion (30.9.2021) mukaan vuoden 2025 mennessä asukasluku olisi laskenut noin 450 henkilöllä viidessä vuodessa ja olisi 6 214, ja vuoteen 2030 mennessä jo noin 800 henkilöllä eli asukasluku olisi arvion mukaan enää 5 851. Yli 65-vuotiaiden osuus väestöstä kasvaa trendin mukaisesti koko ajan eikä syntyvyys lisääny samassa suhteessa. Väestön kehitysnäkymät vaikuttavat oleellisesti kunnan peruspalveluiden kysyntään ja palvelurakenteeseen tulevaisuudessa”

Edellisvuosien tapaan tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota asunto- ja tonttitarjontaan. Tällä hetkellä kaupungin vuokra- ja omistusasuntotarjonta ei vastaa kysyntää, jonka seurauksena muuttohalukkuus on laskenut.

Elinkeino- ja yritystoiminnan kehittämiseksi, kaupungin tulee edelleen edistää pieniä- ja keskisuuria yrityksiä paikkakunnalle sekä tukea olemassa olevien yritysten kasvua ja mahdollisia sukupolvenvaihdoksia. Tämä mahdollistaisi asukasmäärän kasvua, jonka seurauksena kaupungin talous paranisi verotulojen kasvun myötä.

Muita huomioita

Vaikuttamistoimielinten vanhus- ja vammaisneuvoston sekä nuorisovaltuuston toiminnasta ei ollut toimintakertomuksessa mainintaa. **Seuraavaa toimintakertomusta laadittaessa kannattaa harkita, voisiko näidenkin toiminnasta saada raportointia, jotta tarkastuslautakunta voisi arvioida näidenkin toimintaa.**

Sidonnaisuusilmoitusvelvollisuuksien täyttämistä on raportoitu arviointikertomuksen sivulla 6. Ilmoitukset on pääosin tehty asianmukaisesti ja määräajassa.

Tarkastuslautakunta korostaa, että sidonnaisuusilmoituksen tekeminen on säädetty velvollisuudeksi erikseen määrätyille luottamushenkilöille ja viranhaltijoille. Lautakunta lausuu, että kunkin luottamushenkilön ja viranhaltijan tulee tehdä ilmoitus oma-aloitteisesti ja määräajassa. Jotta ilmoitukset tulevat kaikkien ilmoitusvelvollisten tehdyksi, tarkastuslautakunta ehdottaa, että kunkin valtuustoryhmän tulee koordinoida jäseniään sidonnaisuusilmoitusvelvollisuuden täyttämiseksi.

Haapavedellä tehdään kaupungin kokoon nähden runsaasti valtuustoaloitteita. Vuonna 2022 näitä oli yhteensä 30 kappaletta. Kaupunginhallituksen on syytä käsitellä, mitä kehittämistarpeita aloiteprosessissa on. Voisiko osaan aloitteista saada jo nopeammin vastauksen, kuin vasta seuraavan vuoden keväällä. Monet aloitteet ovat kuitenkin tekohehkellään hyvinkin ajankohtaisia. Lisäksi toiveena on, että aloitevastauksessa olisi selkeä vastaus aloite-esitykseen jatkoselvitysten sijaan.

ALLEKIRJOITUKSET

Haapavedellä 15. päivänä toukokuuta 2023

Janne Mäkinen
puheenjohtaja

Leila Särkipaju
varapuheenjohtaja

Juha Karvonen
Jäsen

Tellervo Sirviö
Jäsen

Paavo Törmälehto
varajäsen

Ihmeen hyvä

Haapaveden kaupunki, PL 40, 86600 Haapavesi. Kaupungintalo, Tähtelänkuja 1, 86600 Haapavesi. Puhelin 044 7591 300, neuvonta@haapavesi.fi, www.haapavesi.fi